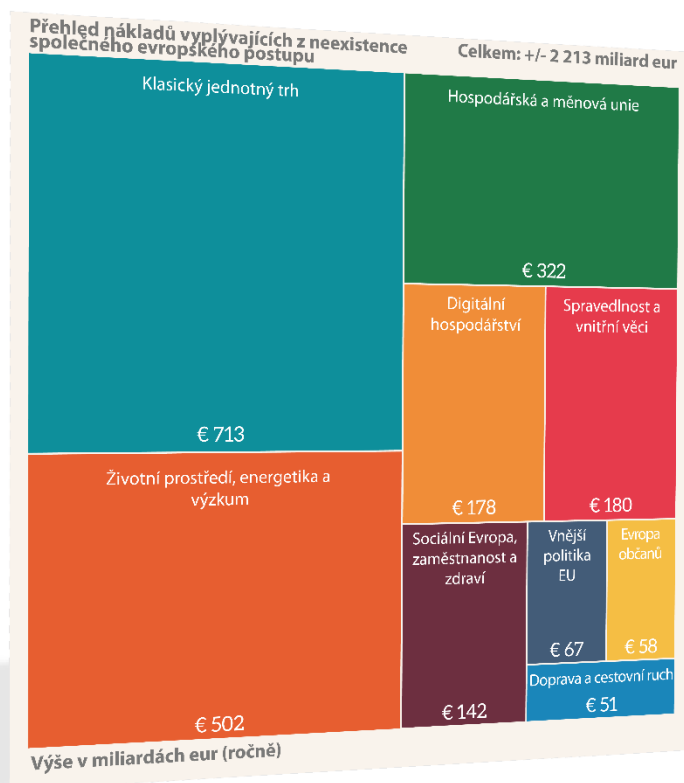

Evropská dividenda ve výši dva biliony eur

Přehled nákladů
vyplývajících
z neexistence společného
evropského postupu,
2019–24

VÝTAH Z ODBORNÉ STUDIE

EPRS | Výzkumná služba Evropského parlamentu

Oddělení pro posuzování celoevropského přínosu
PE 631.745 - duben 2019

Evropská dividenda ve výši dva biliony eur:

Přehled nákladů vyplývajících z neexistence společného evropského postupu, 2019-24

VÝTAH ZE STUDIE

Tento výtah vychází ze studie, která shromáždila výsledky práce na dlouhodobém projektu, jehož cílem je zjišťovat a analyzovat „náklady vyplývající z neexistence společného evropského postupu“ v celé řadě oblastí politik. Tento koncept, který se začal poprvé prosazovat v 80. letech minulého století na půdě Evropského parlamentu, zde slouží jako označení pro potenciální zisky dosažitelné díky zvyšování efektivity v podmínkách stávajícího evropského hospodářství na základě zavedení řady politických iniciativ prosazovaných Parlamentem – od rozšíření a prohloubení jednotného digitálního trhu až po systematictější koordinaci vnitrostátních a evropských politik v oblasti obrany nebo zvýšené spolupráce v boji proti daňovým únikům ze strany podniků. Přínosy se v zásadě měří v podobě přírůstku HDP či racionálnějšího využívání veřejných zdrojů.

Nejnovější analýza ukazuje, že v podmínkách evropského hospodářství (EU 28) lze dosáhnout potenciálních zisků ve výši přesahující 2,2 bilionu eur, pokud by orgány Unie přijaly politiky prosazované Parlamentem v řadě konkrétních oblastí a tyto politiky by byly plně prováděny po dobu deseti let (2019–2029). Výsledkem by byla „dividenda ve výši dvou bilionů eur“, která by představovala nárůst celkového HDP EU přibližně o 14 % (ten v roce 2017 dosahoval 15,3 bilionu eur). Studie má být příspěvkem k probíhající diskusi o politických prioritách Evropské unie v nadcházejícím pětiletém institucionálním cyklu 2019–2024.

EDITOR:

Anthony Teasdale

Kontaktní e-mail: EPRS-EuropeanAddedValue@ep.europa.eu

DOKUMENT PŘIPRAVILI:

Micaela Del Monte, Tatjana Evas, Aleksandra Heflich, Niombo Lomba, Klaus Müller, Cecilia Navarra, Jerome Saulnier, Elodie Thirion a Wouter Van Ballegooij, oddělení pro posuzování celoevropského přínosu, a Tania Latici a Laura Puccio, výzkumná služba pro poslance.

Autoři by rádi poděkovali stážistům v oddělení pro posuzování celoevropského přínosu Charalamposovi Avlakitsovi a Federicovi Brovellimu za jejich pomoc při výzkumu.

Generální ředitelství pro parlamentní výzkumné služby (EPRS)
Evropský parlament.

S podporou:

inovačního týmu EP,
kanceláře generálního tajemníka,
Evropského parlamentu.

JAZYKOVÁ ZNĚNÍ:

Originál: EN

Text byl dokončen v dubnu 2019.

Brusel © Evropská unie, 2019.

PRÁVNÍ UPOZORNĚNÍ

Tento dokument je připraven pro poslance a zaměstnance Evropského parlamentu jako podkladový materiál na podporu jejich parlamentní činnosti. Za obsah tohoto dokumentu je výhradně odpovědný autor a jakékoli názory v něm vyjádřené by neměly být považovány za oficiální postoj Evropského parlamentu.

Rozmnožování a překlady pro nekomerční účely jsou povoleny, pokud je uveden zdroj a Evropský parlament je předem upozorněn a obdrží kopii.

PE 631.745

ISBN: 978-92-846-5000-2

DOI: 10.2861/708573

CAT: QA-02-19-215-CS-N

Evropská dividenda ve výši dva biliony eur: **Přehled nákladů vyplývajících z neexistence společného evropského postupu, 2019–24**

Úvod

Shrnutí

Společná opatření Evropské unie mohou mít pro občany významný hospodářský přínos. Například stávající jednotný trh, který je budován po několik desetiletí, již posílil evropské hospodářství (EU 28) o více než pět procent tím, že spotřebitelům nabízí širší výběr a producentům zase větší úspory z rozsahu, čímž dochází k navyšování obchodu, investic i ke zvyšování zaměstnanosti. V mnoha oblastech politik od dopravy přes výzkum, digitální hospodářství až po spravedlnost a vnitřní věci by mohla být stávající společná opatření prohloubena nebo by mohly být přijaty nové kroky, což by mělo pozitivní hospodářský přínos.

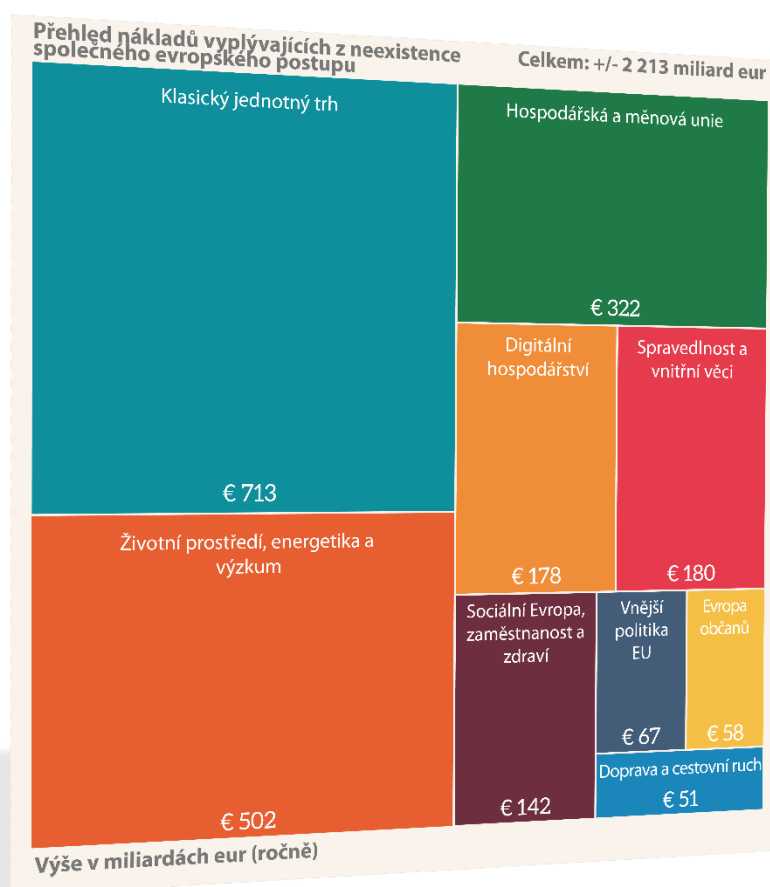
Od roku 2012 se oddělení Evropského parlamentu pro posuzování celoevropského přínosu snaží odhadovat potenciální hospodářský přínos politických iniciativ prosazovaných Parlamentem, které by v průběhu času mohly zvýšit hospodářskou výkonnost EU. Tyto zisky – neboli „přidaná evropská hodnota“ – vznikají zejména z dodatečně vytvořeného HDP nebo z racionálnějšího rozdělení stávajících veřejných zdrojů díky lepší koordinaci veřejných výdajů na vnitrostátní i evropské úrovni. Nejnovější analýza ukazuje, že v podmínkách evropského hospodářství (EU 28) lze dosáhnout potenciálních zisků ve výši přesahující **2,2 bilionu eur**, pokud by orgány Unie přijaly politiky prosazované Parlamentem v řadě konkrétních oblastí a tyto politiky by byly po dobu deseti let (2019–2029) plně prováděny. Výsledkem by byla „dividenda ve výši dvou bilionů eur“, která by představovala nárůst **celkového HDP EU přibližně o 14 %** (tj. 2,2 bilionu eur z 15,3 bilionu eur v roce 2017).

Deset široce pojatých skupin politik, v nichž by mohla společná opatření posílit evropské hospodářství až o 2,213 miliardy eur, je vyjmenováno níže a zachyceno v grafické podobě na „mapě nákladů vyplývajících z neexistence společného evropského postupu“ uvedené na následující straně:

- Klasický jednotný trh (713 miliard eur)
- Digitální hospodářství (178 miliard eur)
- Hospodářská a měnová unie (HMU) (322 miliard eur)
- Životní prostředí, energetika a výzkum (502 miliard eur)
- Doprava a cestovní ruch (51 miliard eur)
- Sociální Evropa, zaměstnanost a zdraví (142 miliard eur)
- Evropa občanů (58 miliard eur)
- Spravedlnost a vnitřní věci – migrace a hranice (55 miliard eur)

- Spravedlnost a vnitřní věci – bezpečnost a základní práva (125 miliard eur)
- Vnější politika EU (67 miliard eur)

Těchto deset skupin politik může být následně rozdělena na **padesát specifických oblastí politik**, které tvoří základní prvky této analýzy. Ty jsou přehledně uvedeny níže v kapitole „Nejnovější analýza“. Následující oddíl obsahuje stručný souhrn potenciálních hospodářských přínosů v každé z těchto 50 oblastí. Na více než dvou stech následujících stran je těchto 50 oblastí politik probráno mnohem podrobněji, s odkazy na příslušný výzkum provedený buď výzkumnou službou Evropského parlamentu, nebo vnějšími subjekty. A konečně následuje graf zobrazující vývoj částek, jež byly v jednotlivých vydáních tohoto dokumentu od roku 2014 identifikovány jako potenciální evropská přidaná hodnota. Částky jsou rozděleny podle jednotlivých oblastí politik.

Souvislosti

Koncept „neexistence společného evropského postupu“ začal být na půdě Evropského parlamentu zaváděn a rozvíjen na začátku 80. let minulého století, a to na základě zprávy zadané zvláštním výborem pro evropskou hospodářskou obnovu, již vypracovali dva přední ekonomové, Michel Albert a James Ball. Albertova a Ballova zpráva nazvaná *Towards European Economic Recovery in the 1980s* (Směrem k evropské hospodářské obnově v 80. letech 20. století) a zveřejněná v srpnu 1983 uváděla, že „neexistence skutečného společného trhu“ spolu s dalšími překážkami bránícími obchodu uvnitř Společenství představují pro evropské hospodářství systémový hendikep. Za svým

potenciálem zaostávalo toto hospodářství přibližně „průměrně o jeden týden práce ročně“ na každého pracovníka, což znamenalo „náklady v řádu dvou procent HDP“.

Tyto „náklady vyplývající z neexistence společného evropského postupu“ se staly významným argumentem pro zavedení podrobného legislativního programu k dokončení jednotného trhu během prvních osmi let Delorsovy Komise, a to od ledna 1985. Náklady, kterým se díky úspěšnému dokončení jednotného trhu podařilo zabránit, byly podrobněji vyčísleny v přelomové Cecchiniho zprávě, kterou v dubnu 1988 zveřejnila Evropská komise. Zpráva nazvaná *The Cost of Non-Europe in the Single Market* (Náklady vyplývající z neexistence společného evropského postupu na jednotném trhu) uvedla, že potenciální zisk pro evropské hospodářství činí řádově 4,5 % (potenciálně 6,5 %) HDP. Následné analýzy hospodářského dopadu více než 3 500 jednotlivých opatření přijatých na úrovni EU za účelem dokončení vnitřního trhu v období od poloviny 80. let minulého století ukazují na navýšení souhrnného HDP o více než 5 % – neboli přibližně o 1 500 eur na občana a rok – s tím, že se výpočty nárůstu HDP pohybují mezi 1,7 a 8,5 %.

Myšlenku, že existují „náklady vyplývající z neexistence společného evropského postupu“, lze aplikovat mnohem širěji než jen na jednotný trh, přestože právě v této konkrétní politické oblasti je zřejmě snazší tyto náklady vyčíslit než v jiných odvětvích. Hlavní teze spočívá v tom, že při neuplatňování společného postupu na evropské úrovni může v určitých oblastech politik docházet k poklesu efektivity postihujícímu celkové hospodářství nebo k tomu, že nevzniknou kolektivní veřejné statky, které by jinak mohly existovat. Koncept „nákladů vyplývajících z neexistence společného evropského postupu“ je úzce spjat s konceptem „evropské přidané hodnoty“, který měří kolektivní přínos politických opatření přijatých v určité oblasti na evropské úrovni, zatímco prvně uvedený koncept zjišťuje hospodářské náklady vyplývající z nepřijetí takovýchto opatření.

Dosavadní proces mapování

Multiplikační efekt, jehož by bylo možné dosáhnout buď prohlubováním stávajících evropských opatření, nebo přijímáním nových opatření, zůstává i nadále silný. Od roku 2012 odhaduje oddělení pro posuzování celoevropského přínosu výzkumné služby Evropského parlamentu (EPRS) potenciální hospodářský přínos politických iniciativ prosazovaných Parlamentem, které by postupně mohly zvýšit výkonnost evropského hospodářství. Tento přínos by vyplýval zejména ze zvýšení HDP nebo z racionálnějšího rozdělení veřejných zdrojů díky lepší koordinaci veřejných výdajů na vnitrostátní i evropské úrovni. Tento přístup není založen na předpokladu vyšších veřejných výdajů (s výjimkou případů, kdy by mohly mít vysoký multiplikační účinek), ale spíše na hledání opatření, která by mohla buď zvýšit dlouhodobý růstový potenciál hospodářství bez dodatečných nákladů – jako je například vybudování širšího a hlubšího společného digitálního trhu doplňujícího klasický jednotný trh –, nebo zajistit lepší využívání stávajících veřejných zdrojů – například systematictější koordinaci vnitrostátních a evropských politik v oblasti obrany nebo rozvoje. Jedná se tedy o filozofii „růstu bez dluhu“, která odpovídá situaci, kdy mají vlády po hospodářské a finanční krizi z roku 2008 na veřejné výdaje pouze omezené zdroje.

Probíhající a průběžně aktualizovaná hodnocení ekonomických přínosů těchto iniciativ, které Evropský parlament v různých obdobích prosazoval, již byla shrnuta ve čtyřech vydáních publikace nazvané *Mapping the Cost of Non-Europe, 2014–2019* (Mapování nákladů vyplývajících z neexistence společného evropského postupu, 2014–2019), kterou oddělení pro posuzování celoevropského přínosu zveřejnilo mezi březnem 2014 a prosincem 2017. Tato analýza čerpá současně z interního

výzkumu EP, z výzkumu, který EP zadal externím odborníkům, a z externích analýz publikovaných jinými veřejnými orgány, think tanky a akademickou obcí.

Původní hodnocení provedené na jaře 2014 bylo zaměřeno na 24 oblastí politik a dospělo k závěru, že potenciální hospodářský zisk by činil přibližně **800 miliard eur ročně**, tj. asi 6 % tehdejšího HDP EU, jakmile by nejpozději do deseti let byla plně funkční příslušná opatření. To by představovalo trvalý růst HDP s tím, že největších zisků by mohlo být dosaženo prostřednictvím jednotného digitálního trhu (260 miliard eur), klasického jednotného trhu (235 miliard eur) a několika dalších oblastí, z nichž by každá přinesla až 60 miliard eur.

Čtvrté vydání publikace *Mapping the Cost of Non-Europe, 2014–2019* vydané na konci roku 2017 a obsahující podrobnější a aktualizované analýzy 34 oblastí politik odhadlo celkové potenciální přínosy pro evropské hospodářství až na **1,75 bilionu eur** – tj. přibližně 12 % tehdejšího HDP EU. Největší potenciální přínosy byly zjištěny v následujících oblastech: další opatření k dokončení klasického jednotného trhu (615 miliard eur), rozvoj jednotného digitálního trhu (415 miliard eur), kroky směrem k integrovanějším trhům s energií a větší energetické účinnosti (250 miliard eur), boj proti daňovým podvodům a daňovým únikům (169 miliard eur) a další opatření k dokončení hospodářské a měnové unie (129 miliard eur).

Nejnovější analýza potenciálních hospodářských zisků: 2,2 bilionu eur

Od ledna 2018 bylo mapování nákladů vyplývajících z neexistence společného evropského postupu rozšířeno na 50 oblastí politik, včetně různých aspektů spravedlnosti a vnitřních věcí a nových oblastí, jako je ochrana údajů a kybernetická bezpečnost. Tam, kde to bylo možné, bylo provedeno také úvodní posouzení zisků, kterých již bylo v těchto oblastech případně dosaženo – například v některých aspektech klasického a digitálního jednotného trhu – díky tomu, že Evropská komise (zčásti nebo plně) začlenila některá opatření prosazovaná Evropským parlamentem do svých návrhů a tyto návrhy byly následně v průběhu stávajícího pětiletého politického cyklu EU (2014–2019) přijaty Radou a Parlamentem.

Nejnovější opatření popisovaná v této studii jsou plánována na následující pětiletý legislativní cyklus EU, počínaje zvolením nového Evropského parlamentu, který se poprvé sejde v červenci 2019. Tato analýza ukazuje, že do konce desetiletého období 2019 až 2029 lze dosáhnout potenciálních hospodářských zisků ve výši přesahující **2,2 bilionu eur**, pokud by orgány Unie přijaly politiky prosazované Parlamentem v 50 zkoumaných oblastech a tyto politiky by byly plně prováděny. Díky společným opatřením EU by tedy bylo možné dosáhnout „dividendy ve výši dvou bilionů eur“, což by představovalo nárůst celkového HDP EU přibližně o 14 % (HDP EU v roce 2017 činilo 15,3 bilionu eur). V takovém případě by bylo dlouhodobé potenciální oživení hospodářství EU velmi významné: v každém jednotlivém roce by mohlo potenciálně dosáhnout stejné výše jako program kvantitativního uvolňování prováděný Evropskou centrální bankou během deseti let následujících po hospodářské a finanční krizi z roku 2008.

Padesát oblastí politik

Níže je uvedeno **padesát oblastí**, které jsou v této studii konkrétně zkoumány, rozdělených do deseti širších politických skupin. Poté následují nejaktuálnější výpočty potenciálního ročního přínosu v miliardách eur, jehož by mohlo být dosaženo nejpozději do deseti let po plném zavedení příslušných opatření. Tento přínos činí celkem 2,213 miliardy eur:

1) Klasický jednotný trh (713 miliard eur)

- Dokončení jednotného trhu se zbožím (183 miliard eur)
- Dokončení jednotného trhu se službami (297 miliard eur)
- Zaručení práv spotřebitelů (58 miliard eur)
- Podpora ekonomiky založené na spolupráci nebo sdílení (50 miliard eur)
- Řešení daňových úniků ze strany podniků (85 miliard eur)
- Boj proti daňovým podvodům v oblasti DPH (40 miliard eur)

2) Digitální hospodářství (178 miliard eur)

- Dokončení jednotného digitálního trhu (110 miliard eur)
- Podpora internetové konektivity (58 miliard eur)
- Kybernetická bezpečnost (10 miliard eur)

3) Hospodářská a měnová unie (HMU) (322 miliard eur)

- Lepší koordinace fiskální politiky (30 miliard eur)
- Dokončení bankovní unie (75 miliard eur)
- Společný systém pojištění vkladů (5 miliard eur)
- Společný systém pojištění pro případ nezaměstnanosti (17 miliard eur)
- Budování integrovanějších kapitálových trhů (137 miliard eur)
- Celoevropský penzijní produkt (58 miliard eur)

4) Životní prostředí, energetika a výzkum (502 miliard eur)

- Změna klimatu (probíhá posuzování)
- Přísnější právní předpisy o vodě (25 miliard eur)
- Integrovanější trh s energií s vyšší energetickou účinností (231 miliard eur)
- Podpora výzkumu a inovací (40 miliard eur)
- Robotika a umělá inteligence (206 miliard eur)

5) Doprava a cestovní ruch (51 miliard eur)

- Jednotný evropský dopravní prostor (6 miliard eur)
- Rozvoj politiky v oblasti cestovního ruchu (6 miliard eur)
- Větší práva cestujících (0,4 miliardy eur)
- Manipulace s počítadlem ujetých kilometrů u motorových vozidel (9 miliard eur)
- Odpovědnost a pojištění u autonomních vozidel (30 miliard eur)

6) Sociální Evropa, zaměstnanost a zdraví (142 miliard eur)

- Snížení rozdílů v odměňování žen a mužů (43 miliard eur)
- Lepší informování zaměstnanců a projednávání s nimi (12 miliard eur)
- Sociální podniky a vzájemné pojišťovny (15 miliard eur)
- Řešení nerovností v oblasti zdraví (72 miliard eur)

7) Evropa občanů (58 miliard eur)

- Volný pohyb ekonomicky aktivních občanů EU (53 miliard eur)
- Kreativita a kulturní rozmanitost (0,5 miliardy eur)
- Přeshraniční dobrovolná činnost (0,06 miliardy eur)
- Ochrana dětí, rodin a majetkových vztahů (0,6 miliardy eur)
- Zakládání a mobilita společností (0,26 miliardy eur)
- Právní spolupráce a soudní spory v občanských a obchodních věcech (4 miliardy eur)
- Právní předpis EU o správním řízení (0,02 miliardy eur)

8) Spravedlnost a vnitřní věci – migrace a hranice (55 miliard eur)

- Legální migrace (22 miliard eur)
- Azylová politika (23 miliard eur)
- Ochrana hranic a vízová politika (10 miliard eur)
- Programy umožňující získat občanství a povolení k pobytu na základě investic (probíhá posuzování)

9) Spravedlnost a vnitřní věci – bezpečnost a základní práva (125 miliard eur)

- Boj proti násilí páchanému na ženách (23 miliard eur)
- Rovné zacházení a nediskriminace (0,5 miliardy eur)
- Boj s organizovaným zločinem, korupcí a kybernetickou kriminalitou (82 miliard eur)
- Koordinovaná opatření v boji proti terorismu (16 miliard eur)
- Procesní práva a podmínky ve věznicích (0,2 miliardy eur)
- Ochrana údajů (3 miliardy eur)

10) Vnější politika EU (67 miliard eur)

- Menší zdvojování činností v bezpečnostní a obranné politice (22 miliard eur)
- Lepší koordinace rozvojové politiky (9 miliard eur)
- Lepší společná konzulární ochrana občanů EU (0,9 miliardy eur)
- Podpora mezinárodního obchodu (35 miliard eur).

Ekonomická analýza

Možné hospodářské přínosy různých politických iniciativ EU, které jsou zde analyzovány, lze měřit buď v podobě přírůstku HDP, nebo v podobě úspor veřejných či jiných výdajů díky účinnějšímu rozdělování zdrojů v rámci hospodářství jako celku. Příkladem přírůstku HDP by mohl být potenciální multiplikační efekt, který by se postupem času projevil díky prohlubování jednotného digitálního trhu na kontinentální úrovni nebo díky dalšímu prohlubování stávajícího jednotného trhu se zbožím a službami. Příkladem větší účinnosti v oblasti veřejných výdajů by mohla být systematictější koordinace výdajů na obrannou politiku, včetně společného zadávání zakázek v oblasti obrany, které se v současnosti vyznačuje značnou mírou duplicity a nefunkčnosti. Budoucí ušetřené výdaje by mohly být například výsledkem účinných opatření zajišťujících odolnost bankovní unie při předcházení budoucím bankovním a dluhovým krizím nebo posílené spolupráce v boji proti daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem.

Analýza uvedená v této studii je do velké míry založena na souboru podrobnějších prací, které v posledních letech připravilo pro jednotlivé výbory Evropského parlamentu oddělení pro posuzování celoevropského přínosu výzkumné služby EP. Tyto práce mají často podobu *hodnocení evropské přidané hodnoty*, která jsou doplněna o legislativní podněty navrhované Evropským parlamentem, a *zpráv o nákladech vyplývajících z neexistence společného evropského postupu* v konkrétních oblastech politik. Volba oblastí výzkumu je tedy úzce spojena s konkrétní činností, požadavky či vyjádřenými postoji parlamentních výborů. Vychází i z jiných výzkumů prováděných samostatně externími think tanky a akademickými institucemi, které jsou založeny na dalších požadavcích, jež Parlament v uplynulých volebních obdobích vznesl v různých legislativních zprávách a zprávách z vlastního podnětu.

Podrobná analýza uvedená v *Přehledu nákladů vyplývajících z neexistence společného evropského postupu, 2019–2024* si klade za cíl poskytnout spolehlivý odhad rozsahu potenciálně měřitelných přínosů, které by pro hospodářství EU mohly mít jednotlivé uvedené politické iniciativy. Analýza si nečiní nárok na přesné prognózy založené na jednom hospodářském modelu, jejím cílem je spíše znázornit rozsah zisku, jehož by bylo možné docílit díky zvýšené efektivitě vyplývajících z přijetí společných opatření v 50 oblastech politik. Analýza je založena na pracích z různých zdrojů, na něž se odkazuje v poznámkách pod čarou, často včetně hypertextových odkazů, a je průběžně aktualizována a upravována, jakmile se objeví nové poznatky. K odhadům potenciálních přínosů přistupuje spíše obezřetně. Pokud podkladová studie nabízí určitý rozsah potenciálních přínosů, je často zvolena hodnota na spodní hranici odhadu, přestože pro daný odhad existuje ve střednědobém až dlouhodobém výhledu významný růstový potenciál, pokud jde o dynamické účinky, které nelze snadno kvantifikovat. Stejně tak platí číselné údaje pro rok, v němž byla studie provedena, které nejsou vždy upraveny o inflaci, což v některých případech vede k podcenění potenciálních přínosů.

Přístup Evropského parlamentu k nákladům vyplývajícím z neexistence společného evropského postupu koresponduje s širším ekonomickým výzkumem prováděným akademickou obcí a think tanky, jak pokud jde o konkrétní politiky EU, tak pokud jde o přínosy samotného členství v EU.

Například studie, kterou v roce 2014 vydali tři ekonomové (Campos, Corivelli a Moretti)¹ a jež vyvolala značný zájem veřejnosti, se pokusila o kvantifikaci ekonomického přínosu členství v EU pro 19 členských států, které přistoupily k Unii při jejím postupném rozšiřování mezi lety 1973 a 2004. I když se velikost a povaha hospodářského zisku může v jednotlivých členských státech lišit a především se v jednotlivých případech odvíjí od odlišných faktorů, ať už se jedná o uvolnění obchodu v rámci EU (pro deset členských států, jež přistoupily v roce 2004), jednotný trh (pro Spojené království), jednotnou měnu (pro Irsko) nebo produktivitu práce (pro Finsko, Švédsko a Rakousko), celkově se dospělo k závěru, že národní důchod v těchto zemích je v důsledku členství a s ním spojené hospodářské integrace nyní průměrně o 12 procent vyšší. Studie rovněž zjistila, že tyto zisky jsou obecně trvalé a s časem mají tendenci dále růst.

Evropská investiční banka (EIB) zase provádí systematickou analýzu dopadu své činnosti v oblasti přijímání a poskytování půjček na hrubý domácí produkt EU, který bude podle jejích výpočtů do roku 2020 o 2,3 % vyšší, než kdyby k této činnosti nedocházelo, s tím, že činnost Evropského fondu pro strategické investice (EFSI) představuje 0,7 % z celkových 2,3 %. Společné výzkumné středisko Evropské komise také odhaduje, že dopad politiky soudržnosti EU v období let 2007–2015 vedl k celkovému navýšení HDP Unie o 0,7 % s tím, že přínos pro méně rozvinuté oblasti Unie činil v průměru přibližně 2,7 %.

Anthony Teasdale

Generální ředitel

Výzkumná služba Evropského parlamentu (EPRS).

Duben 2019.

¹ N. Campos, F. Coricelli a L. Moretti, „*Economic Growth and Political Integration: Estimating the Benefits from Membership in the European Union using the Synthetic Counterfactuals Method*“, (Hospodářský růst a politická integrace: Odhad přínosů členství v Evropské unii za použití syntetické kontrafaktuální metody), diskusní dokument IZA č. 8162, květen 2014.

Souhrn potenciálních ekonomických zisků v 50 oblastech politik EU

1) Klasický jednotný trh (713 miliard eur)

- Dokončení jednotného trhu se zbožím (183 miliard eur)
- Dokončení jednotného trhu se službami (297 miliard eur)
- Zaručení práv spotřebitelů (58 miliard eur)
- Podpora ekonomiky založené na spolupráci (50 miliard eur)
- Řešení daňových úniků ze strany podniků (85 miliard eur)
- Boj proti daňovým podvodům v oblasti DPH (40 miliard eur)

- **Dokončení jednotného trhu se zbožím:** Jednotný trh se zbožím je jádrem evropského jednotného trhu. Díky němu již došlo k významnému navýšení HDP EU – podle čerstvých odhadů se jedná o 6 až 8 % –, a to za více než tři desetiletí od doby, kdy byl program jednotného trhu v roce 1985 spuštěn. Obchod se zbožím v současné době generuje přibližně čtvrtinu HDP EU a tři čtvrtiny obchodu uvnitř EU: OECD vypočítala, že je přibližně o 60 % vyšší, než kdyby jednotný trh a celní unie neexistovaly. Výzkum EP dospěl k závěru, že další opatření v této konkrétní oblasti – ať už průběžné přijímání harmonizovaných pravidel pro výroby, širší uplatňování zásady vzájemného uznávání (všude tam, kde tato pravidla neexistují), lepší provádění a uplatňování stávajících právních předpisů EU nebo rychlejší náprava v případě jejich neprovádění – by mohla oživit hospodářství EU o 1,2 až 1,7 % HDP EU, tj. **o 183 až 269 miliard eur**. Studie jiných organizací hovoří o 0,2 až 4,7 % HDP EU. Na potenciál dalšího pokroku ukazuje skutečnost, že obchod se zbožím uvnitř EU, který činí přibližně 25 % HDP, je stále ještě podstatně nižší než na podobně integrovaném kontinentálním trhu, tj. ve Spojených státech amerických, kde představuje přibližně 40 % hospodářství.
- **Dokončení jednotného trhu se službami:** Služby generují tři čtvrtiny HDP EU a devět z deseti pracovních míst vytvořených v rámci hospodářství. Avšak na obchodu uvnitř EU se služby dosud podílí pouhými 20 %, což je překvapivě nízké číslo. V roce 2006 se podařilo dosáhnout pokroku prostřednictvím směrnice EU o službách, která díky tomu, že se vztahuje na přibližně dvě třetiny služeb poskytovaných v Unii, vytvořila rámec pro jednotný trh. V mnoha odvětvích však přetrvávají vnitrostátní předpisy a stupeň otevřenosti regulovaných profesí se velmi liší, což omezuje výběr spotřebitelů a drží některé ceny výše, než by tomu bylo v opačném případě. Analýza Evropské komise uvádí, že dvou třetin dlouhodobého potenciálního přínosu z dokončení jednotného trhu dosud nebylo dosaženo. Výzkum EP ukazuje, že potenciální neuskutečněný zisk se pohybuje v řádu **297 miliard eur**, tj. téměř 2 % HDP EU. Souběžný výzkum odhaduje možný přínos na 0,6 až 5,6 % HDP EU, v závislosti na tom, co je zahrnuto do definice služeb.
- **Zaručení práv spotřebitelů:** Evropané občané požívají určitých práv na ochranu spotřebitelů, která nejsou vždy jasná nebo vymahatelná v praxi. Pokud má jednotný trh fungovat spravedlivě a efektivně, musí spotřebitelé vědět, že jsou přiměřeně chráněni jak v průběhu uzavírání smluv s podniky, tak i předtím a poté. Rozšíření a lepší uplatňování stávajících právních předpisů EU, jako je směrnice o spotřebitelském úvěru, včetně odstranění některých škodlivých praktik,

kdy například lidé kupují obchodní záruky, na něž mají nárok ze zákona, by vedlo k větší jistotě, spravedlivější hospodářské soutěži a nižším nákladům na dodržování předpisů a na vedení soudních sporů. Výzkum EP odhaduje potenciální přínos ze zvýšení efektivity v této oblasti na **58 miliard eur** ročně, pokud by byl přijat omezený počet opatření, zatímco nedávná studie Evropské komise uvádí, že ztráta pro spotřebitele na šesti trzích, ať už jde o přímé náklady nebo ztracený čas, činí mezi 20 a 58 miliardami eur ročně.

- **Podpora ekonomiky založené na spolupráci:** Ekonomika založená na spolupráci nebo na sdílení se rychle rozvíjí a otřásá obchodními modely v řadě oblastí hospodářství. Je založena na platformách pro spolupráci, jež vytváří otevřený trh pro dočasné používání zboží a služeb, které často poskytují soukromé osoby. Výzkum EP zjistil, že dlouhodobé potenciální hospodářské přínosy z lepších daňových a regulačních politik na úrovni EU v tomto odvětví činí řádově **50 miliard eur** ročně, například prostřednictvím jasnějšího a soudržnějšího uplatňování politiky v oblasti hospodářské soutěže, daňového práva a regulace trhu práce a pracovních podmínek.
- **Boj proti vyhýbání se daňovým povinnostem ze strany obchodních společností:** Nedávná odhalení v souvislosti s Panama Papers a Lux Leaks poukázala na to, že je třeba, aby se EU a její členské státy více zaměřovaly na boj proti daňovým únikům, vyhýbání se daňovým povinnostem a agresivnímu daňovému plánování a aby v těchto oblastech posílily spolupráci a transparentnost, a to zejména tím, že zajistí, aby daně z příjmů právnických osob byly placeny tam, kde hodnota vzniká. Ztráty daňových příjmů pro EU v důsledku přesouvání zisků, agresivního plánování daně z příjmu právnických osob a nákladově neúčinné regulace mohou dosahovat 223 až 293 miliard eur, tj. v průměru 258 miliard eur ročně, a narušit rozdělování zdrojů v rámci hospodářství. Když zohledníme již přijatá opatření a pokud by se prostřednictvím dalších iniciativ prosazovaných Parlamentem podařilo získat zpět alespoň jednu třetinu průměrných potenciálních ztrát, přineslo by to vnitrostátním daňovým orgánům dalších **85 miliard eur ročně**.
- **Boj proti podvodům v oblasti DPH:** Ztráty pro veřejné rozpočty způsobené nedodržováním právních předpisů týkajících se daně z přidané hodnoty (DPH) či jejím nevybíráním v EU - tzv. „výpadek příjmů z DPH“ – činí téměř 150 miliard eur. Přeshraniční obchod nepodléhá DPH a poskytuje tak bezohledným podnikatelům možnost získat DPH a poté zmizet, aniž by peníze předali daňovým orgánům. Odhaduje se, že 40–60 miliard eur ztrát při výběru DPH ročně je způsobeno organizovanými kriminálními skupinami a že 2 % těchto skupin má na svědomí 80 % podvodů na bázi chybějícího obchodníka uvnitř Společenství (MTIC). Návrhy Evropské komise podporované EP by pomohly snížit přeshraniční podvody až o 80 %, tj. o přibližně **40 miliard eur ročně**, a jejich důsledkem by byl také hladší průběh přeshraničních transakcí a nižší náklady pro podniky i veřejnost.

2) Digitální hospodářství (178 miliard eur)

- Dokončení jednotného digitálního trhu (110 miliard eur)
 - Podpora internetové konektivity (58 miliard eur)
 - Kybernetická bezpečnost (10 miliard eur)
- **Dokončení jednotného digitálního trhu:** Odhady toho, jaký by byl potenciální dlouhodobý dopad úspěšného dokončení jednotného digitálního trhu na HDP EU, se liší. Analýzy však ukazují, že by byl velmi významný. Společné výzkumné středisko Evropské komise a GŘ Evropské komise ECFIN odhadly v různých dobách a s využitím různých modelů potenciální přínos na 85 až 256 miliard eur ročně, tj. na 0,6 až 1,9 % HDP EU, zatímco McKinsey Global Institute dospěl k číslu cca 375 miliard eur ročně a výzkum EP v roce 2014 k částce 415 miliard eur ročně. Tyto studie používají různé definice a rozsah jednotného digitálního trhu i odlišné metodiky. K často zahrnovaným oblastem patří elektronický obchod, elektronické zadávání zakázek, elektronické platby, elektronická fakturace, elektronická veřejná správa, cloud computing a systémy pro online řešení sporů a alternativní řešení sporů. (Internetová konektivita je zařazena pouze do některých studií – viz níže). Evropská komise mezitím předložila v několika těchto oblastech legislativní návrhy, z nichž některé již byly zákonodárci EU přijaty. Za účelem této analýzy se proto odhaduje, že v následujících deseti letech je možné dosáhnout přínosu ve výši přibližně **110 miliard eur**, ale je dosti možné, že tento přínos může být i vyšší.
- **Podpora internetové konektivity:** Odhady předpokládají, že HDP EU by se díky politikám na evropské úrovni, které podporují lepší internetovou konektivitu – zejména prostřednictvím bezdrátového vysokorychlostního širokopásmového připojení a rychlejšího zavádění pevného vysokorychlostního širokopásmového připojení – mohlo potenciálně dlouhodobě zvýšit přibližně o 0,8 %, pokud budou po 30 let plně uplatňována příslušná opatření. Pokud by během následujících deseti let docházelo k navýšení HDP EU o 0,4 %, jednalo by se o částku **58 miliard eur** ročně
- **Kybernetická bezpečnost:** Poskytnutí bezpečného kybernetického prostředí je důležité k tomu, aby byla občanům zajištěna neomezená a bezpečná účast na mnoha aspektech digitální éry: průzkumy veřejného mínění ukazují, že přibližně 87 % Evropanů považuje kybernetickou kriminalitu za významný problém a 80 % evropských podniků zažilo (v roce 2016) v oblasti kybernetické bezpečnosti alespoň jeden incident. Aktualizace stávajícího právního a politického rámce v oblasti kybernetické bezpečnosti způsobem, který prosazují orgány EU, může díky zvýšení efektivity evropského hospodářství přinést podle výpočtů Evropské komise nejméně **10 miliard eur**.

3) **Hospodářská a měnová unie** (322 miliard eur)

- Lepší koordinace fiskální politiky (30 miliard eur)
- Dokončení bankovní unie (75 miliard eur)
- Společný systém pojištění vkladů (5 miliard eur)
- Společný systém pojištění pro případ nezaměstnanosti (17 miliard eur)
- Integrovanější kapitálové trhy (137 miliard eur)
- Celoevropský penzijní produkt (58 miliard eur)

- **Lepší koordinace fiskálních politik:** Bez účinné koordinace vnitrostátních fiskálních politik může v případě závažné krize dojít ke značnému negativnímu „efektu přelévání“ projevujícímu se v jednotlivých členských státech EU, které jsou členy hospodářské a měnové unie (HMU), i v širší evropské ekonomice. Lepší fiskální koordinace zvyšuje udržitelnost a odolnost členských států a důvěru a solidaritu mezi nimi. Současně by měla mít proticyklický účinek, který by zemím postiženým významnou ztrátou produkce dával v případě jakéhokoli propadu větší manévrovací prostor. Výzkum EP dospěl k závěru, že potenciální přínos efektivnější koordinace fiskální politiky v rámci Evropské unie by mohl ročně v průměru činit zhruba **30 miliard eur**.
- **Dokončení bankovní unie:** Cílem bankovní unie EU je zajistit finanční stabilitu v Evropě a zejména rozbít začarovaný kruh mezi bankami a náklady na půjčování států. Přispívá také k omezení stávající fragmentace evropských finančních trhů tím, že podporuje jednotný rámec pro dohled, prevenci a řešení úpadků. V současnosti jsou položeny dva základní kameny účinné bankovní Unie – jednotný mechanismus dohledu a jednotný mechanismus pro řešení krizí –, které se opírají o jednotný soubor pravidel. Výzkum EP s ohledem na dosažený pokrok uvádí, že v této oblasti lze dosáhnout dalších potenciálních zisků ve výši přibližně **75 miliard eur** (tj. téměř 0,5 % HDP EU). Další výzkumy dospěly k závěru, že dokončení bankovní unie by mělo čistý makroekonomický přínos ve výši 35 až 130 miliard eur ročně.
- **Společný systém pojištění vkladů:** Zatímco vnitrostátní systémy pojištění vkladů již existují a poskytují ochranu pojištěných vkladů až do výše 100 000 eur, nejsou dosud zajištěny žádným společným evropským systémem. Společný systém pojištění vkladů ve formě evropského systému pojištění vkladů (EDIS) by poskytl silnější a jednotnější pojistné krytí v celé eurozóně a omezil zranitelnost vnitrostátních systémů pojištění vkladů vůči rozsáhlým místním otřesům. Výzkum EP uvádí, že průměrné roční náklady vyplývající z toho, že EDIS dosud nebyl zaveden, které zohledňují potenciální nižší odliv vkladů z bank EU v případě závažné dluhové nebo finanční krize, činí v průměrném ročním objemu přibližně **5 miliard eur**.
- **Integrovanější kapitálové trhy:** EU postupně buduje integrovanější unii kapitálových trhů s cílem zvýšit úvěrové možnosti pro podniky, zejména startupy a malé a střední podniky. Avšak 75 % podniků, které potřebují financování z vnějších zdrojů, stále spoléhá na banky. Integrovanější kapitálový trh by umožnil lepší přístup k akciovým trhům, jelikož by investoři při investování v jiných zemích EU čelili menšímu množství překážek. Domácnosti v EU by také mohly optimálně využívat své úspory a měly by více příležitostí k investování. V důsledku toho by mohla EU zvýšit svůj průměrný potenciální růst a kapitál by byl snadněji směřován do produktivnějších a inovativnějších investic. Lepší integrace a rozvoj kapitálových trhů by také významným způsobem doplnily bankovní unii, jelikož usnadňují hospodářskou obnovu a přispívají k větší ekonomické odolnosti. Výzkum EP odhaduje, že potenciální přínos integrovanějších a účinněji regulovaných kapitálových trhů EU se pohybuje v řádu **137 miliard eur** ročně.
- **Společný systém minimální podpory v nezaměstnanosti:** Vytvoření společného systému pro případ nezaměstnanosti pro eurozónu by mohlo do budoucna, kdykoli nastane doba vážného

hospodářského útlumu, fungovat jako automatický stabilizační faktor. Výzkum EP uvádí, že pokud by takový systém fungoval již během hospodářské a finanční krize v roce 2008, mohl stabilizovat příjmy domácností tím, že by poskytoval dobře cílený stimul, a v nejméně postižených členských státech eurozóny mohl za čtyři roky omezit ztrátu HDP přibližně o 71 miliard eur, tj. zhruba o **17 miliard eur** ročně.

- **Celoevropský penzijní produkt: Penzijní** systémy, a zejména veřejné penzijní systémy zajišťují, že je většina starších lidí ve většině zemí EU chráněna proti riziku chudoby. V dnešní době mohou lidé ve věku 65 let očekávat, že budou žít dalších 20 let. Nejenom z tohoto důvodu vybízí členské státy k budování soukromých penzijních úspor, což je způsob jak zmírnit zátěž, již stárnoucí populace představuje pro systémy sociálního zabezpečení, a doplnit důchodové dávky z veřejných zdrojů. Celoevropský penzijní produkt (PEPP) by mohl být přitažlivým doplňkem, hlavně pro mladé lidi a osoby samostatně výdělečně činné, a to zejména v těch členských státech, které nemají příliš rozvinuté systémy soukromého nebo zaměstnaneckého penzijního pojištění. Odhady uvádí, že zavedení celoevropského penzijního produktu by od nynějška do roku 2030 mohlo přispět přibližně k polovině růstu trhu s osobním penzijním pojištěním, což představuje částku ve výši zhruba 70 miliard eur, tj. průměrně **58 miliard eur** ročně.

4) **Životní prostředí, energetika a výzkum** (502 miliard eur)

- Změna klimatu (probíhá posuzování)
 - Přísnější právní předpisy týkající se vody (25 miliard eur)
 - Integrovanější trh s energií s vyšší energetickou účinností (231 miliard eur)
 - Podpora výzkumu a inovací (40 miliard eur)
 - Robotika a umělá inteligence (206 miliard eur)
- **Změna klimatu:** Předpokládá se, že jen v Evropě dosáhly celkové hospodářské ztráty, k nimž od roku 1980 došlo v důsledku extrémních meteorologických jevů a jiného vývoje spojeného s klimatem, více než 436 miliard eur. Nedávný výzkum nákladů na změnu klimatu, který však nebyl komplexní, ukazuje, že politiky zmírňování dopadu změny klimatu, jež jsou nyní v plánu, mohou ekonomice EU přinést kolem **160 miliard eur** ročně. Taková by byla další ztráta, ke které by z hlediska blahobytu spotřebitelů došlo, pokud by celosvětová teplota stoupla do konce století o více než dva stupně Celsia a nebyly by splněny cíle politiky EU v oblasti klimatu, které podporuje EP společně s dalšími orgány EU. Tento číselný údaj nebyl do současného *Přehledu nákladů vyplývajících z neexistence společného evropského postupu* zahrnut, jelikož souvisí s neúspěchem zavedené politiky EU a vyplývá z měření prováděného po mnohem delší dobu než jakákoli jiná zvažovaná politika. Tento údaj se nyní nicméně aktivně posuzuje a značně zdůrazňuje přidanou hodnotu, kterou v této oblasti politiky mají soudržná opatření na úrovni EU pro evropské občany.
 - **Přísnější právní předpisy týkající se vody:** Účinné využívání vody a vodohospodářství je důležitou součástí efektivně fungující a environmentálně udržitelné ekonomiky. Nedostatečné investice do tohoto odvětví a neúplný regulační režim jsou totiž z hlediska občanů riskantní a vedou k neustálým problémům s vodohospodářskou infrastrukturou, čistotou vody a se zvládnutím povodňových rizik. Z výsledků výzkumu EP vyplývá, že cílená opatření EU ve čtyřech konkrétních oblastech, jejichž cílem je pomoci obnovit záplavové oblasti, snížit zbytky léčivých přípravků v městských odpadních vodách, podpořit použití účinnějšího vybavení na čištění

odpadních vod a posílit měření vody, by mohla díky vyšší efektivitě přinést evropskému hospodářství přibližně **25 miliard eur ročně**.

- **Integrovanější trh s energií s vyšší energetickou účinností:** I přes významný pokrok, jehož bylo v posledních letech dosaženo, je stále co zlepšovat, pokud jde o budování plně integrovaného trhu EU s energií. Nedostatečná koordinace a regulační překážky totiž nadále omezují hospodářskou soutěž. Důsledkem je, že řada spotřebitelů si stále může vybírat pouze z omezeného počtu dodavatelů a nemůže využívat nižších cen energie. Domácnosti a podniky by navíc měly mít možnost plně se podílet na transformaci energetiky, tedy možnost řídit vlastní spotřebu a profitovat přitom z výhod inteligentní technologie pro řízení poptávky a z transparentních informací. Investice do účinnějšího využívání energie by také stimulovaly růst HDP EU, neboť by v Evropě přispěly k nižším výdajům na energii, zvýšily by bezpečnost dodávek a pomáhaly by chránit životní prostředí. Na základě výzkumu EP i dalších výzkumů lze důvodně předpokládat, že integrovanější trh s energií by mohl zvýšit potenciální HDP až o 29 miliard eur ročně, zatímco úplné provedení opatření EU v oblasti energetické účinnosti by mohlo generovat další zisk, a to přibližně 202 miliard eur ročně. Celkově by tak mohl integrovanější trh s vyšší energetickou účinností potenciálně přinést až **231 miliard eur** ročně.
- **Podpora výzkumu a inovací:** Úspěšný výzkum a úspěšné inovace jsou klíčem k hospodářské prosperitě a udržitelnému rozvoji. Ačkoliv investice EU do výzkumu a vývoje (VaV) představují pětinu světových investic do této oblasti, konkurenti Unie a její hlavní obchodní partneři investují poměrně více: v roce 2015 předstihla aktivity EU28 na tomto poli Čína, která do VaV v té době investovala více než 2,0 % HDP. Spojené státy vyčlenily na VaV o něco méně než 3 % HDP a Japonsko o něco více než 3 % HDP. V roce 2018 předložila Evropská komise návrh na propracovanější program EU v oblasti výzkumu a inovací. Podle stávajících informací a různých makroekonomických simulací by navrhovaný program mohl vést k potenciálnímu zvýšení efektivity v hodnotě až **40 miliard eur** ročně.
- **Robotika a umělá inteligence:** V rozvoji robotiky a umělé inteligence tkví pro EU obrovský ekonomický potenciál. Pokud budou tyto oblasti náležitým způsobem regulovány, mohou mít pro jednotlivce i společnost jako celek pozitivní důsledky, které povedou ke zlepšení kvality života, zdraví a životního prostředí a poskytnou lidem nové podnikatelské příležitosti, které mohou stimulovat hospodářský růst. Do roku 2030 by celosvětový hospodářský rozvoj robotiky a umělé inteligence mohl podle odhadů přinést 2 až 12 bilionů eur. Vhodné politiky EU zaměřené na podporu a regulaci těchto nových technologií by mohly přispět k potenciálnímu zvýšení efektivity evropského hospodářství, jehož výsledkem by mohlo být až **206 miliard eur** ročně.

5) **Doprava a cestovní ruch** (51 miliard eur)

- Jednotný evropský dopravní prostor (6 miliard eur)
 - Rozvoj politiky v oblasti cestovního ruchu (6 miliard eur)
 - Větší práva cestujících (0,4 miliardy eur)
 - Manipulace s počítadlem ujetých kilometrů u motorových vozidel (9 miliard eur)
 - Odpovědnost a pojištění u autonomních vozidel (30 miliard eur)
- **Jednotný evropský dopravní prostor:** I přes značné úspěchy, jichž bylo v posledních 20 letech dosaženo při vytváření jednotného trhu pro dopravu, se toto odvětví stále potýká s řadou překážek, které vytvářejí značné dodatečné náklady a negativně ovlivňují životní prostředí, bezpečnost, lidské zdraví a konkurenceschopnost hospodářství. Z výzkumu EP vyplývá, že vyřešením neefektivních prvků dopravy by mohlo evropské hospodářství ročně získat

nejméně **5,7 miliardy eur**. Posílila by se tak mobilita občanů, zvýšila by se udržitelnost životního prostředí, zajistilo by se lepší propojení uvnitř EU a zlepšila by se mezinárodní konkurenceschopnost.

- **Rozvoj politiky v oblasti cestovního ruchu:** Ačkoliv je EU hlavní světovou turistickou destinací, do níž míří přibližně 40 % všech přeshraničních cest, její cestovní ruch se stále potýká s řadou potíží a brzdí jej různé druhy neefektivity trhu. Podle průzkumů EP lze dosáhnout dalších přínosů, pokud se EU zaměří na ta odvětví, v nichž mohou její opatření vést k nejvyššímu nárůstu efektivity, jako je například podpora rozvoje MSP v oblastech spojených s gastronomií doprovázená kvalitním ubytováním, což by mohlo potenciálně generovat roční zisky ve výši **5,7 až 6,8 miliardy eur**.
- **Větší práva cestujících:** Cestující, kteří v EU používají leteckou, silniční (autobusovou), železniční a vodní (námořní i vnitrozemskou) dopravu, chrání zvláštní právní rámec, který je ve světě prakticky ojedinělý. Pokud však jde o dodržování a výkon těchto práv, je stále třeba řešit značné problémy, a to jak právní, tak praktické. Patří k nim například rozdíly v úrovni ochrany mezi jednotlivými druhy dopravy, případy neuplatňování práv cestujících a nízká informovanost o těchto právech. Průzkum EP dokazuje, že náklady, které občanům a podnikům vznikají v důsledku toho, že v EU chybí konsolidovaný rámec pro práva cestujících, činí nejméně **355 milionů eur** ročně.
- **Manipulace s počítadlem ujetých kilometrů u motorových vozidel:** Množství ojetých vozidel, s nimiž se obchoduje mezi členskými státy EU a v nichž bylo nezákonně manipulováno s počítadlem ujetých kilometrů s cílem zvýšit tržní hodnotu vozidla, dosahuje až 50 %. K mnohem častější manipulaci s počítadlem ujetých kilometrů dochází u dovážených vozidel, u nichž bývá počítadlo také stočeno o větší počet kilometrů než u vozidel, která se prodávají na vnitrostátním trhu. Z výzkumu EP vyplývá, že celkové ekonomické náklady spojené s podvodny s počítadlem ujetých kilometrů u ojetých vozidel, s nimiž se obchoduje mezi zeměmi EU, činí přinejmenším 1,3 miliardy eur ročně s tím, že nejpravděpodobnější scénář takového podvodu vede k hospodářské ztrátě ve výši **8,8 miliardy eur**.
- **Odpovědnost a pojištění u autonomních vozidel:** Větší příklon k propojeným a autonomním vozidlům bude mít významný dopad na automobilový průmysl. Propojená a autonomní vozidla mohou mít také významný přínos ze sociálně-ekonomického hlediska. Do roku 2050 by autonomní vozidla mohla k evropskému hospodářství přispět 17 biliony eur. Obecně se předpokládá, že autonomní vozidla by mohla zachraňovat lidské životy, minimalizovat finanční náklady spojené s dopravními nehodami, zlepšit městskou mobilitu, snížit přetížení dopravy a negativní dopady na životní prostředí, zajistit inkluzivnější formy mobility pro seniory a osoby se zvláštními potřebami a zvýšit produktivitu. Podle průzkumů EP se odhaduje, že jasnější pravidla týkající se odpovědnosti na evropské úrovni by mohla do pěti let zrychlit tzv. „křivku přechodu“ na autonomní vozidla, což by ekonomiku posílilo o **29,6 miliardy eur** ročně.

6) **Sociální Evropa, zaměstnanost a zdraví** (142 miliard eur)

- Snížení rozdílů v odměňování žen a mužů (43 miliard eur)
 - Lepší informování zaměstnanců a projednávání s nimi (12 miliard eur)
 - Sociální podniky a vzájemné pojišťovny (15 miliard eur)
 - Řešení nerovností v oblasti zdraví (72 miliard eur)
- **Odstraňování rozdílů v odměňování žen a mužů:** Navzdory úsilí o odstranění rozdílů v odměňování žen a mužů, které bylo vynaloženo v posledních letech, je hrubá hodinová mzda

žen v EU stále o 16 % nižší než hrubá hodinová mzda mužů. Důvodem je jednak „efekt segregace“ a jednak diskriminace v odměňování. Celkové rozdíly v příjmech však vyplývají také z rozdílů ve způsobu zaměstnávání a v odpracovaných hodinách. Ušlý výdělek činí podle odhadů 241 až 379 miliard eur ročně. Snižování rozdílů v odměňování žen a mužů není jen žádoucí samo o sobě, ale bylo by přínosné i pro evropské hospodářství, neboť tyto rozdíly oslabují efektivitu hospodářství, a to mimo jiné tím, že znemožňují optimální distribuci pracovní síly. Snížení těchto rozdílů by zvýšilo produktivitu a uspokojení z práce a naopak by snížilo fluktuaci zaměstnanců a počet soudních sporů. Průzkum EP prokazuje, že s každým snížením rozdílů v odměňování žen a mužů o 1 % se ekonomika zvýší o 0,14 %. Z toho vyplývá, že pokud by opatření EU týkající se transparentnějšího odměňování a lepšího přístupu k různým formám pracovního volna a k flexibilní pracovní době a zkráceným úvazkům snížila rozdíly v odměňování pouze o 2 %, HDP EU by se ročně zvýšilo o 0,28 % neboli o **43 miliard eur**.

- **Lepší informování zaměstnanců a projednávání s nimi:** Na přiměřenou míru informací mají zaměstnanci právo podle Listiny základních práv EU. Nicméně informovanost zaměstnanců může mít také kladný vliv na hospodářství, zejména při hromadných propouštěních, kdy je propuštění oznamováno předem, což podporuje úspěšnější opětovné zařazení pracovníků do pracovního procesu, zvláště pokud je provázeno asistencí při hledání nového zaměstnání a odbornou přípravou. Výzkum EP týkající se nákladů a přínosů možných zlepšení stávajícího legislativního rámce EU naznačuje, že taková zlepšení by mohla díky zvýšení efektivit přinést přibližně **12 miliard eur** ročně, a to zejména díky snížení počtu propuštěných pracovníků (přibližně o 22 procent), snížení výskytu a závažnosti protestních akcí, snížení počtu ukončení pracovního poměru, omezení zdravotních nákladů a zvýšení pravděpodobnosti, že pracovníci najdou nové zaměstnání.
- **Řešení nerovnosti v oblasti zdraví:** Každému člověku leží především na srdci jeho zdraví a možnost žít důstojně i tehdy, pokud je nemocný. EU má v otázkách zdravotnictví pouze podpůrné pravomoci, pokud se však zasadí o přístup k přeshraniční zdravotní péči a lepší koordinaci a podporu osvědčených postupů mezi členskými státy, mohou být její kroky značně přínosné. Evropská komise a další subjekty analyzovaly náklady spojené s hlavními nerovnostmi v oblasti zdraví jak mezi členskými státy EU, tak v rámci těchto států, které jsou příčinou horšího zdraví v některých skupinách nebo v některých lokalitách. Z této analýzy vyplývá, že pokud by Unie učinila v tomto odvětví účinné kroky, evropské hospodářství by mohlo potenciálně získat až **72 miliard eur** ročně. Aspekt zdraví se může promítnout i do dalších politik EU; lze například více využívat stávající strukturální fondy na podporu projektů, které zlepšují zdravotní infrastrukturu, posilují výzkum a odbornou přípravu ve zdravotnictví, přispívají ke zdravějšímu způsobu života a podporují „aktivní stárnutí“.
- **Sociální podniky a vzájemné pojišťovny:** V EU existují dva miliony sociálních podniků, které zaměstnávají více než 14 milionů lidí. Jedná se o podniky zcela různých právních forem (nadace, družstva, vzájemné pojišťovny, sdružení či společnosti). V současnosti neexistuje žádný evropský právní rámec, díky němuž by tyto podniky mohly plně využívat výhod jednotného trhu. Pokud by byl přístup EU koordinovanější, byl by ekonomicky i sociálně přínosnější. Přinesl by například větší úspory z rozsahu prostřednictvím přístupu na větší trh, snížení nákladů na transakce a na vymáhání práva, lepší přístup k finančním prostředkům a veřejným zakázkám a potenciálně vyšší viditelnost a větší důvěru spotřebitelů. Zavedení koncepce evropských vzájemných nadací nebo evropských nadací by jejich působení zjednodušilo. A stejně tak by jej zjednodušil certifikační systém EU. Díky takovému systému by mohla vzniknout „evropská značka sociální ekonomiky“, díky níž by se nadace mohly odlišit od ostatních podniků, aniž by se musely registrovat v každém členském státě zvlášť, a současně by si mohly zvolit právní formu, v jejímž rámci by chtěly svou činnost provozovat. Z výzkumu EP vyplývá, že pokud by taková opatření toto odvětví podnítila pouze k 2% růstu, následný zisk by činil **15 miliard eur** ročně.

7) **Evropa občanů** (58 miliard eur)

- Volný pohyb ekonomicky aktivních občanů EU (53 miliard eur)
 - Kreativita a kulturní rozmanitost (0,5 miliardy eur)
 - Přeshraniční dobrovolná činnost (0,06 miliardy eur)
 - Ochrana dětí, rodin a majetkových vztahů (0,6 miliardy eur)
 - Zakládání a mobilita společností (0,26 miliardy eur)
 - Právní spolupráce a soudní spory v občanských a obchodních věcech (4 miliardy eur)
 - Právní předpisy EU v oblasti správních postupů (0,02 miliardy eur)
- **Volný pohyb ekonomicky aktivních občanů EU:** Občané mají právo hledat práci v jiné zemi EU, žít v takové zemi a mít přístup na její pracovní trh. Musí platit daně a příspěvky do systému sociálního zabezpečení, avšak mají stejná práva jako státní příslušníci dotčeného státu. Díky volnému pohybu směrem do hlavních cílových zemí vzrostlo HDP v roce 2017 podle odhadů o 106 miliard eur. Pokud by pokračoval nynější trend, kdy počet zaměstnaných občanů EU v produktivním věku, kteří bydlí v jiném členském státě než ve své vlasti, stoupl za deset let od roku 2007 z 2,5 na 3,8 %, další využívání možnosti volného pohybu by do roku 2027 zvýšilo počet takových osob na 5,4 %, což je přibližně 12 milionů lidí. Výzkum EP ukazuje, že takový nárůst by ekonomiku EU ročně obohatil přibližně o **53 milionů eur** (ve stálých cenách). Tato částka by byla podstatně vyšší, pokud bychom zohlednili i přeshraniční pracovníky, vyslané pracovníky, remitence a dopad na veřejné příjmy.
- **Kreativita a kulturní rozmanitost:** Kultura je jedním z největších bohatství Evropy. 80 % občanů Evropy se domnívá, že právě kulturní rozmanitost jejich kontinentu odlišuje Evropu od zbytku světa a zvláštním způsobem ji obohacuje. Kulturní a tvůrčí odvětví jsou zároveň hnací silou inovací, neboť ročně přispívají k HDP více než 500 miliardami eur a zaměstnávají 7,5 % evropské pracovní síly. K problémům, s nimiž se tato odvětví potýkají, patří digitalizace, roztržitost trhů, omezený oběh kulturních děl a překážky bránící přístupu k půjčkám a ke kapitálu, a to zejména s ohledem na obtížné určování ceny nehmotných aktiv a na skutečnost, že v tomto odvětví působí převážně mikropodniky. Výsledky výzkumu tohoto odvětví napovídají, že zavedením nových finančních nástrojů a dalším rozvojem nástrojů stávajících, a tedy usnadněním přístupu ke kapitálu a spolufinancování a rovněž využitím tzv. andělských investorů a skupinového financování (*crowd-financing*), by bylo možné snížit nedostatek finančních prostředků v tomto odvětví o čtvrtinu a potenciálně tak přispět k HDP až **494 miliony eur** ročně.
- **Přeshraniční dobrovolná činnost v EU:** Dobrovolnická činnost, kterou člověk vykonává z vlastní vůle, převážně v nevládních organizacích a z neziskových důvodů, přináší řadu výhod jak samotným dobrovolníkům, tak odvětvím a místním komunitám, kterým pomáhají. Nicméně celá řada regulačních a finančních omezení již tradičně omezuje přístup k dobrovolnictví, zejména pro mladé lidi. Mezi taková omezení patří například nedostatečné přeshraniční právní uznání této činnosti, nemožnost čerpat příspěvky ze systému sociálního zabezpečení a skutečnost, že dovednosti získané dobrovolnickou činností nejsou systematicky uznávány. Podle výzkumu EP se roční náklady způsobené těmito omezeními pohybují kolem **65 milionů eur**. Podle názoru Evropské komise by 50 000 osob, které se ročně zapojí do jejího nového Evropského sboru solidarity, mohlo po uplatnění přibližně čtyřnásobného pákového efektu posílit ekonomiku o 810 milionů eur ročně.
- **Ochrana dětí, rodin a majetkových vztahů:** V nynější době, kdy více jednotlivců uplatňuje právo na volný pohyb, roste v EU počet mezinárodních párů a rodin. EP při svých výzkumech zjistil, že v důsledku stávajících mezer a nesrovnalostí v právním rámci EU, který upravuje

ochranu dětí a rodinné a majetkové vztahy mezi občany různých zemí, vznikají ročně náklady v přibližné výši **619 milionů eur**. Tyto náklady jsou zapříčiněny zejména rozdíly v předpisech členských států, ve výkladu a uplatňování pravidel EU a ve vzájemném nedostatečném uznávání určitého specifického právního statusu nebo určitého správní rozhodnutí. Je nutné přijmout opatření, která budou řešit přeshraniční adopce dětí, zastupování v případě nezpůsobilosti, uznávání občanského stavu a vlastnických práv a náhrady škod vzniklých při dopravních nehodách.

- **Zakládání a mobilita společností:** Evropské právo obchodních společností je důležitým základním kamenem jednotného trhu. Usnadňuje svobodu usazování, omezuje překážky zatěžující provozování společností, zvyšuje jejich konkurenceschopnost a podporuje transparentnost. Podle údajů Eurostatu generuje v Evropské unii 17 milionů společností s ručením omezeným roční přidanou hodnotu, která činí přibližně 4,9 bilionu eur. Společnosti, které se chtějí přestěhovat do jiného členského státu, však stále čelí značným překážkám, nákladům a právní nejistotě, což snižuje stupeň integrace na trhu. Výzkum EP ukazuje, že zlepšení právního rámce EU, pokud jde o fúze, rozdělení, přeměny a zastoupení společností, by mohlo v důsledku vyšší efektivity přinést **264 miliony eur** ročně.
- **Právní spolupráce a soudní spory v občanských a obchodních věcech:** Stále více lidí a podniků provádí přeshraniční transakce. Vymáhání práv v jiném členském státě je nicméně stále problematické. Rozdílná pravidla občanskoprávních řízení způsobují zúčastněným stranám potíže a nežádoucí náklady. Mimoto mohou být zdrojem nedůvěry mezi justičními orgány, pokud jde o uznávání nebo výkon cizích soudních rozhodnutí. Podle výsledků výzkumu EP by legislativní opatření, která by zavedla společné minimální normy EU pro občanskoprávní řízení, mohla snížit roční náklady občanů a podniků o 258 až 773 miliony eur. Pokud by EU navíc podnikla kroky k urychlení řešení obchodních sporů, získala by pro Evropu další přidanou hodnotu, a to nejméně ve výši **3,7 miliardy eur**, případně až 5,7 miliardy eur ročně.
- **Právní předpis EU o správním řízení:** Každý občan má v rámci svých vztahů s orgány, institucemi a jinými subjekty EU právně vymahatelné právo na řádnou správu. V současné době je správní právo EU velmi roztržité, což vede k nejistotě, nákladům a zpožděním. Z výzkumu EP vyplývá, že jasnější a jednodušší přístup, který by byl kodifikován v právním předpisu EU o správním řízení, by jednotlivcům při jejich styku se správními subjekty EU zkrátil čekací lhůty a snížil náklady na transakce přinejmenším o **20 milionů eur**.

8) **Spravedlnost a vnitřní věci – migrace a hranice** (55 miliard eur)

- Legální migrace (22 miliard eur)
 - Azylová politika (22 miliard eur)
 - Ochrana hranic a vízová politika (10 miliard eur)
 - Programy umožňující získat občanství a povolení k pobytu na základě investic (probíhá posuzování)
- **Legální migrace:** Záměrem EU je vytvořit ucelenou imigrační politiku, na jejímž základě by se se státními příslušníky třetích zemí s legálním povolením k pobytu zacházelo spravedlivě a bez diskriminace. V důsledku nedostatečného začlenění a uplatňování mezinárodních a unijních lidskoprávních a pracovních norem a odvětvového přístupu zakotveného v právním rámci EU, který se nevztahuje na všechny státní příslušníky třetích zemí, však stále existuje mnoho mezer a překážek. Tyto mezery a překážky jsou následně příčinou rozdílů v míře zaměstnanosti státních příslušníků třetích zemí a problémů, s nimiž se tyto lidé potýkají, pokud jde o překvalifikovanost, méně kvalitní práci, nižší výdělky a horší dlouhodobé výsledky integrace. Výzkum EP naznačuje,

že další kroky EU v oblasti legální migrace by mohly ekonomice ročně přinést až **22 miliard eur**. Mimoto by bylo přínosné, pokud by se vyřešil problém rozdílnosti vnitrostátních politik v této oblasti, která v současnosti oslabuje schopnost EU jako celku přilákat potřebné výzkumné i jiné pracovníky.

- **Azylová politika:** V koncepci a uplatňování společného evropského azylového systému a v opatřeních, jež jsou s nimi spjata, se v současné době projevují značné strukturální slabiny a nedostatky. Poukazují na potřebu řešit takové otázky, jako je lepší dodržování mezinárodních a unijních norem a hodnot, snížení nelegální migrace do EU, náklady na zabezpečení a ostrahu hranic, zvýšení účinnosti a účelnosti azylových řízení, rychlejší sociálně-ekonomická integrace žadatelů o azyl, vyšší zaměstnanost a daňové příjmy a větší ochrana lidských práv v zemích návratu. Podle výzkumu EP by ekonomický přínos možných politických opatření na tomto poli činil nejméně **22,5 miliardy eur** ročně.
- **Ochrana hranic a vízová politika:** Neočekávaně vysoký počet migrantů, kteří v letech 2015 a 2016 překročili vnější hranice EU, odhalil strukturální nedostatky politiky EU v oblasti správy vnějších hranic, zejména pokud jde o kontrolu migrantů a žadatelů o azyl. Vzhledem k těmto nedostatkům a současně i vzhledem k obavám o vnitřní bezpečnost se několik států schengenského prostoru rozhodlo dočasně obnovit hranice uvnitř tohoto prostoru. Kromě hospodářské ztráty způsobené obnovou vnitřních hranic vznikly „náklady vyplývající z neexistence Schengenu“, které dosáhly podle odhadů nejméně 10 miliard eur ročně. Tato situace měla nepříznivý vliv na migranty, přijímající společnosti, obyvatele přijímajících států i na důvěru v EU jako takovou. Na základě výzkumu EP se odhaduje, že stávající opatření přijatá v tomto ohledu stojí evropské hospodářství přibližně 27,5 miliardy eur ročně. Přijetím řady politických opatření, kterými by EU řešila zjištěné nedostatky a překážky, by bylo možné ročně získat nejméně **10 miliard eur** (4 miliardy eur v oblasti kontroly hranic a 6 miliard eur v souvislosti s vízovou politikou).
- **Programy umožňující získat občanství a povolení k pobytu na základě investic:** V některých členských státech fungují systémy udělování občanství nebo povolení k pobytu za investice (nazývané také „zlaté pasy“ nebo „zlatá víza“), na jejichž základě lze v těchto zemích získat občanství nebo povolení k pobytu výměnou za konkrétní investice. V některých z těchto případů se objevily obavy z toho, že tak vzniká prostor pro korupci, praní peněz nebo daňové úniky a vyhýbání se daňovým povinnostem, případně i možnost narušit jednotný trh a oslabit integritu evropského občanství. Uvažuje se o řadě kroků EU, které by v souvislosti s těmito systémy posílily transparentnost, odpovědnost a náležitou péči, a rovněž se posuzuje případný ekonomický přínos těchto kroků pro hospodářství EU.

9) Spravedlnost a vnitřní věci – bezpečnost a základní práva (125 miliard eur)

- Boj proti násilí páchanému na ženách (23 miliard eur)
 - Rovné zacházení a nediskriminace (0,5 miliardy eur)
 - Boj s organizovaným zločinem, korupcí a kybernetickou kriminalitou (82 miliard eur)
 - Koordinovaná opatření v boji proti terorismu (16 miliard eur)
 - Procesní práva a podmínky ve věznicích (0,2 miliardy eur)
 - Ochrana údajů (3 miliardy eur)
- **Boj proti násilí páchanému na ženách:** Čtvrtina až třetina žen v Evropě zažila po dosažení věku 15 let fyzické anebo sexuální násilí. Na úrovni EU neexistují žádné právně závazné nástroje,

kteřé by se specificky zaměřovaly na ženy, jež se staly obětí násilí. Z toho důvodu se prevence, ochrana a pomoc v této oblasti v rámci Unie liší. EU podepsala istanbulskou Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, která bude po ratifikaci závazná pro Unii i její členské státy. Výzkumy EP odhadují, že celkové společenské a individuální náklady spojené s násilím vůči ženám dosahují ročně přibližně 230 miliard eur, a to včetně přímé ztráty HDP v přibližné výši 30 miliard eur a včetně nákladů na častější využívání trestních a občanských soudů, které činí 34 miliardy eur. Pokud by byla zavedena politická opatření prosazovaná Parlamentem a násilí by bylo o 10 % omezeno, získala by ekonomika cca. **23 miliard eur** ročně.

- **Rovné zacházení a nediskriminace:** Pojmy, jako je rovné zacházení a nediskriminace, jsou pro hodnoty, na nichž je založena Evropská unie, klíčové. Nicméně každý pátý člověk v EU se každoročně potýká s určitou formou diskriminace. Kromě diskriminace žen a násilí páchaného na ženách (analyzovány výše) je rozšířená rasová diskriminace, lidé se zdravotním postižením bojují za možnost plně uplatňovat své právo na nezávislý život a lidé z komunity LGBT čelí nové vlně diskriminace a trestných činů z nenávisli. Navzdory stávajícím právním předpisům a opatřením EU existují v Unii stále značné nedostatky a překážky bránící rovnému zacházení a odpovídající prevenci a stíhání trestných činů i odškodňování obětí těchto činů. Z výsledků výzkumu EP vyplývá, že jestliže by EU učinila v určitých oblastech další kroky, zejména pokud by zlepšila provádění stávajících právních předpisů, přijala nová ochranná opatření před diskriminací na základě náboženského vyznání a přesvědčení, sexuální orientace, zdravotního postižení a věku a zajistila větší ochranu osob LGBT, ročně by dosáhla hospodářského zisku ve výši až **527 milionů eur**.
- **Boj s organizovaným zločinem, korupcí a kybernetickou kriminalitou:** Organizovaná trestná činnost a korupce fungují ve vzájemně se posilující součinnosti. Zločinecké skupiny se pokouší podplácet úřední činitele, a překrucovat tak předpisy ve svůj prospěch. Korupce oslabuje právní stát, který pak skýtá více příležitostí pro pachatele organizované trestné činnosti. S rozvojem moderních technologií rozšířily zločinecké skupiny svou činnost na kybernetickou kriminalitu, jako jsou podvody s platbami on-line a vydírání pomocí škodlivého softwaru. Jednu z hlavních překážek bránících efektivnosti tohoto boje, který vede EU společně se svými členskými státy, představuje nedostatečné uplatňování mezinárodních a unijních norem. Podle výzkumu EP by koordinovanější přístup mohl evropskému hospodářství ročně ušetřit přinejmenším **82 miliardy eur**.
- **Koordinovaná opatření v boji proti terorismu:** Terorismus je stále jedním z největších problémů, s nimiž se EU nyní potýká. EU bojuje proti terorismu podporou nejrůznějších vnitrostátních opatření a výměn, včetně opatření pro předcházení radikalizaci a náboru, pro boj proti financování terorismu a regulaci držení a nabývání zbraní a výbušnin, jakož i podporou nástrojů, jejichž účelem je posílit bezpečnost na vnějších hranicích Unie. Součástí těchto snah je aktivní spolupráce s třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi. Nicméně náklady spojené v EU s teroristickou činností dosahují stále přibližně **15,9 miliardy eur** ročně. Odstranění některých mezer a překážek v politice EU týkající se boje s terorismem by mohlo vést k lepšímu předcházení a stíhání teroristické činnosti.
- **Procesní práva a podmínky ve věznicích:** Navzdory důležitým iniciativám a značné spolupráci na úrovni EU neodpovídají práva a podmínky, v nichž jsou v členských státech zadržovány osoby podezřelé ze spáchání trestného činu a vykonávající trest odnětí svobody, mezinárodním a unijním normám. Právní předpisy EU týkající se práv podezřelých se omezují na stanovení společných minimálních norem. Některé aspekty, například vyšetřovací vazba, navíc nejsou komplexně řešeny, což v řadě členských států EU přispívá k přeplněnosti věznic. Tato situace má dopad jak na dotčené jednotlivce, tak na jejich rodiny, ale i na společnost obecně. Odhady vyplývající z výzkumu EP ukazují, že nadměrné využívání vyšetřovací vazby stojí evropskou ekonomiku ročně 162 milionů eur a nepřiměřené používání evropského zatýkácího rozkazu stojí další 43 milionů eur, tedy celkem **205 milionů eur** ročně.

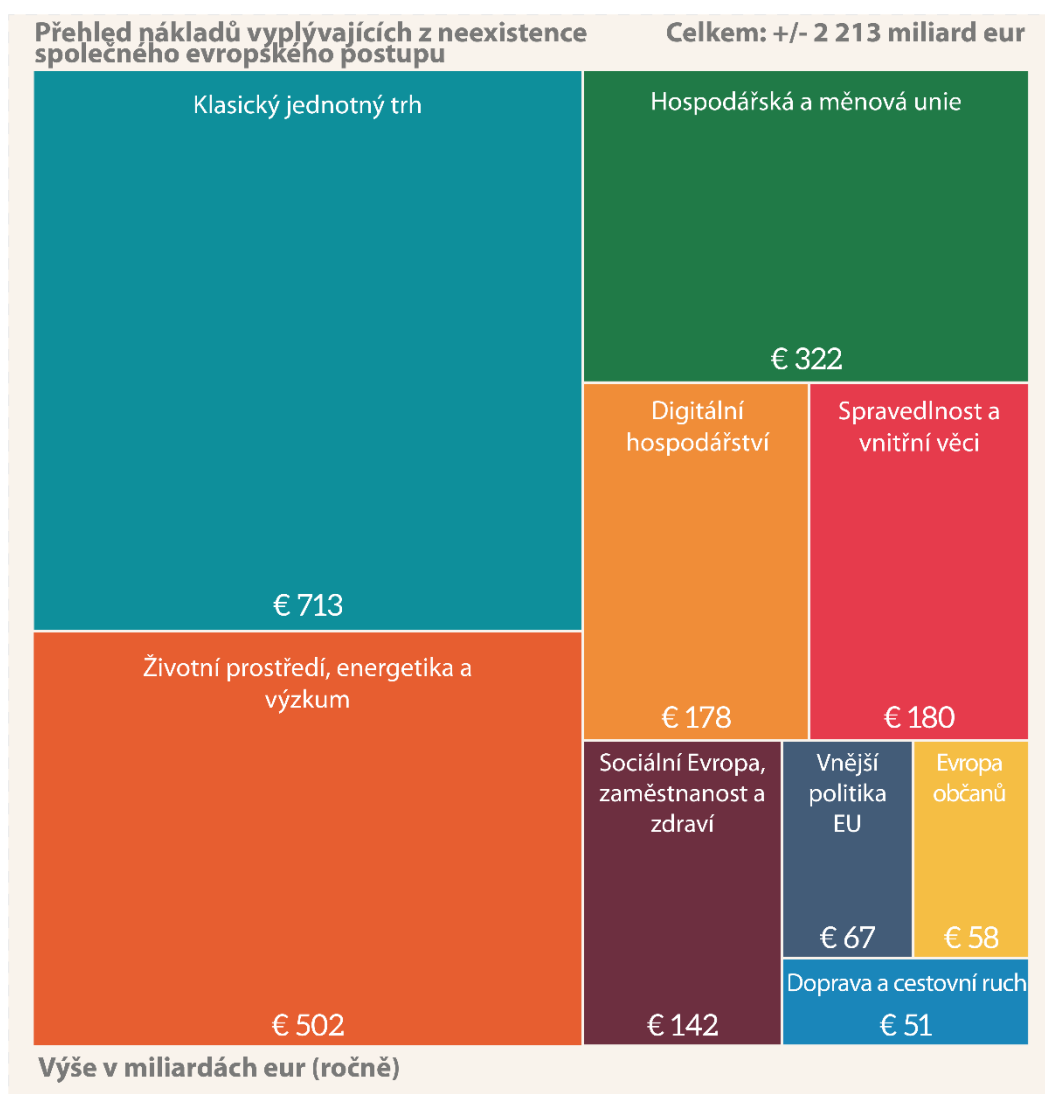
- **Ochrana dat:** Podle Listiny základních práv EU je ochrana údajů základním právem. Nedávno přijaté obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR), jež se vztahuje na veřejný i soukromý sektor, a směrnice o prosazování práva v oblasti ochrany údajů, která se týká policejní a soudní spolupráce, normy pro ochranu údajů pro občany jednotně a smysluplně aktualizovala. Stále však existuje prostor k tomu, aby aktualizace právních předpisů v této oblasti lépe objasnila a zjednodušila předpisy týkající se ochrany soukromí na internetu a při elektronické komunikaci. Vedle toho, že by byla chráněna práva občanů, by tak evropská ekonomika mohla ročně ušetřit cca. **3,25 miliardy eur**.

10) Vnější politika EU (67 miliard eur)

- Menší zdvojování činností v bezpečnostní a obranné politice (22 miliard eur)
 - Lepší koordinace dárcovské činnosti v rámci rozvojové politiky (9 miliard eur)
 - Lepší společná konzulární ochrana občanů EU (0,9 miliardy eur)
 - Podpora mezinárodního obchodu (35 miliard eur)
- **Menší zdvojování činností v bezpečnostní a obranné politice:** Ačkoliv členské státy EU jsou společně na druhém místě celosvětového žebříčku, pokud jde o výdaje na obranu, které činí více než 220 miliard eur ročně (a tyto výdaje mají rostoucí tendenci), tradiční roztržitost ozbrojených sil a nákupů k vojenským účelům, jež se někdy odráží v chybějící interoperabilitě vybavení, způsobuje zbytečné překrývání a zdvojování. Větší spolupráce by však mohla přinést vyšší účinnost, zejména díky lepší normalizaci vybavení a specializaci úkolů. Výzkum EP napovídá, že navzdory podstatným úspěchům, kterých bylo na tomto poli nedávno dosaženo díky EU i alianci NATO, by bylo zvýšením efektivity možné získat dalších **22 miliard eur** ročně. Shodují se na tom i jiné subjekty, například nadace Bertelsmann, McKinsey a italský Ústav pro mezinárodní záležitosti.
 - **Lepší koordinace dárcovské činnosti v rámci rozvojové politiky:** EU a její členské státy jsou společně největším aktérem v oblasti globální rozvojové pomoci, neboť na oficiální rozvojovou pomoc přispívají celkovou částkou ve výši 76 miliard eur. Ačkoliv EU úzce spolupracuje na definování kritérií a nástrojů účinnosti globální pomoci, existence tří různých druhů pomoci EU – pomoci poskytované přímo Evropskou komisí, pomoci poskytované nepřímo prostřednictvím mezivládního, i když Komisí řízeného Evropského rozvojového fondu (ERF) a pomoci poskytované členskými státy na základě bilaterálních smluv – může oslabovat účinnost pomoci a v některých případech způsobovat zdvojování a překrývání činnosti. Výzkum EP ukazuje, že zlepšením koordinace na tomto poli, zejména ucelenější koordinací při přidělování prostředků z jednotlivých zemí, by bylo možné získat ročně přibližně **9 miliard eur**, v nichž by se odrazily jak přímé úspory, tak i lepší výsledky v přijímajících zemích.
 - **Lepší společná konzulární ochrana občanů EU:** Stále více občanů EU se pohybuje, cestuje a pracuje za hranicemi Unie. Na základě Smluv mají právo na diplomatickou a konzulární ochranu i v zemích, kde jejich vlastní členský stát nemá zastoupení. Posílená diplomatická pomoc poskytovaná těmto občanům by mohla být přínosná nejen pro ně, ale i z hlediska snížení zbytečných nákladů vznikajících zajišťováním pomoci ze dvou zdrojů. Pokud by řada diplomatických služeb, které nyní zajišťují diplomatické mise členských států, byla poskytována na úrovni EU, mohlo by se podle odhadů ročně ušetřit zhruba **860 milionů eur**.
 - **Podpora mezinárodního obchodu:** EU je největší obchodní mocností na světě, a to jak z hlediska zboží, tak z hlediska služeb. Mezinárodní obchod by měl díky větší specializaci a produktivitě zvyšovat kvalitu života. Současně by měl umožňovat přístup ke zdrojům, které se

na domácím trhu vyskytují v omezené míře, a také k zahraničním technologiím a inovacím. EU se zároveň snaží zajistit, aby její obchodní politika byla v souladu s lidskoprávními, pracovními, environmentálními, zdravotními a bezpečnostními normami a zásadami. Ačkoliv jsou pro Unii vícestranné obchodní rámce (WTO) stejně důležité jako obchodní dohody dvoustranné, v poslední době bylo dosaženo pokroku spíše v druhé uvedené oblasti. Potenciální hospodářský přínos nedávno uzavřených dohod o volném obchodu s Novým Zélandem, Austrálií a Japonskem se může podle posouzení Evropskou komisí pohybovat v řádu 2,1 miliardy až 35 miliard eur ročně a transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP) může podle Komise ročně přinést až 68 miliard eur. Obdobně lze od další dohody o volném obchodu, kterou EU uzavře s velkou třetí zemí nebo skupinou takových zemí, očekávat dlouhodobý potenciální zisk ve výši **35 miliard eur** ročně.

Přehled nákladů vyplývajících z neexistence společného evropského postupu, 2019–2024

Seznam podrobných analýz potenciálních hospodářských přínosů v 50 oblastech politiky EU, které jsou uvedeny v kompletní studii

KLASICKÝ JEDNOTNÝ TRH	29
1. Dokončení jednotného trhu se zbožím	29
2. Dokončení jednotného trhu se službami	34
3. Zaručení práv spotřebitelů	40
4. Podpora ekonomiky založené na spolupráci nebo sdílení	44
5. Boj proti vyhýbání se daňovým povinnostem ze strany obchodních společností	48
6. Boj proti daňovým podvodům v oblasti DPH	52
DIGITÁLNÍ HOSPODÁŘSTVÍ	55
7. Dokončení jednotného digitálního trhu	55
8. Podpora internetové konektivity	60
9. Kybernetická bezpečnost	66
HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ UNIE	70
10. Lepší koordinace fiskálních politik	70
11. Dokončení bankovní unie	74
12. Společný systém pojištění vkladů	78
13. Společný systém pojištění pro případ nezaměstnanosti	82
14. Vytváření integrovanějších kapitálových trhů	86
15. Celoevropský penzijní produkt	91

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, ENERGETIKA A VÝZKUM	95
16. Změna klimatu	95
17. Přísnější právní předpisy týkající se vody	102
18. Integrovanější trh s energií s vyšší energetickou účinností	106
19. Podpora výzkumu a inovací	112
20. Robotika a umělá inteligence	116
DOPRAVA A CESTOVNÍ RUCH	120
21. Jednotný evropský dopravní prostor:	120
22. Rozvoj politiky v oblasti cestovního ruchu	125
23. Větší práva cestujících	128
24. Manipulace s počítadlem ujetých kilometrů u motorových vozidel	131
25. Odpovědnost a pojištění u autonomních vozidel	134
SOCIÁLNÍ EVROPA, ZAMĚSTNANOST A ZDRAVÍ	137
26. Odstraňování rozdílů v odměňování žen a mužů	137
27. Lepší informování zaměstnanců a projednávání s nimi	142
28. Řešení nerovnosti v oblasti zdraví	146
29. Sociální podniky a vzájemné pojišťovny	149
EVROPA OBČANŮ	152
30. Volný pohyb ekonomicky aktivních občanů EU	152
31. Kreativita a kulturní rozmanitost	157
32. Přeshraniční dobrovolná činnost v EU	161
33. Ochrana dětí, rodin a majetkových vztahů	164
34. Zakládání a mobilita společností	169
35. Právní spolupráce a soudní spory v občanských a obchodních věcech	173
36. Právní předpis EU o správním řízení	176

SPRAVEDLNOST A VNITŘNÍ VĚCI:MIGRACE A HRANICE	179
37. Legální migrace	179
38. Azylová politika	183
39. Ochrana hranic a vízová politika	186
40. Programy umožňující získat občanství a povolení k pobytu na základě investic	190
SPRAVEDLNOST A VNITŘNÍ VĚCI:BEZPEČNOST A ZÁKLADNÍ PRÁVA	194
41. Boj proti násilí páchanému na ženách	194
42. Rovné zacházení a nediskriminace	198
43. Boj s organizovaným zločinem, korupcí a kybernetickou kriminalitou	202
44. Koordinovaná opatření v boji proti terorismu	206
45. Procesní práva a podmínky ve věznicích	210
46. Ochrana dat	214
VNĚJŠÍ POLITIKA EU	218
47. Menší zdvojování činností v bezpečnostní a obranné politice	218
48. Lepší koordinace dárcovské činnosti v rámci rozvojové politiky	225
49. Lepší společná konzulární ochrana občanů EU	229
50. Podpora mezinárodního obchodu	233

Tento text je výtah ze studie, která představuje výsledky probíhající práce na dlouhodobém projektu, jehož cílem je zjišťovat a analyzovat „náklady vyplývající z neexistence společného evropského postupu“ v celé řadě oblastí politik. Tento pojem, který se začal poprvé prosazovat v 80. letech minulého století na půdě Evropského parlamentu, zde slouží jako označení pro potenciální zisky dosažitelné díky zvyšování efektivity v podmínkách stávajícího evropského hospodářství na základě zavedení řady politických iniciativ prosazovaných Parlamentem – od rozšíření a prohloubení jednotného digitálního trhu až po systematictější koordinaci vnitrostátních a evropských politik v oblasti obrany nebo zvýšené spolupráce v boji proti daňovým únikům ze strany podniků. Přínosy se v zásadě měří v podobě přírůstku HDP či racionálnějšího využívání veřejných zdrojů.

Nejnovější analýza ukazuje, že v podmínkách evropského hospodářství (EU 28) lze dosáhnout potenciálních zisků ve výši přesahující 2,2 bilionu EUR, pokud by orgány Unie přijaly politiky prosazované Parlamentem v řadě konkrétních oblastí a tyto politiky by byly plně prováděny po dobu deseti let (2019–2029). Výsledkem by byla „dividenda ve výši dvou bilionů eur“, která by představovala nárůst celkového HDP EU přibližně o 14 % (v roce 2017 dosahoval HDP 15,3 bilionu eur). Studie má být příspěvkem k probíhající diskusi o politických prioritách Evropské unie v nynějším pětiletém institucionálním cyklu 2019–2024.

Publikaci připravilo oddělení pro posuzování celoevropského přínosu.

EPRS | Výzkumná služba Evropského parlamentu

Tento dokument byl vypracován pro poslance a zaměstnance Evropského parlamentu jako podkladový materiál na podporu jejich parlamentní činnosti. Za obsah tohoto dokumentu je výhradně odpovědný autor a jakékoli názory v něm vyjádřené by neměly být považovány za oficiální postoj Evropského parlamentu.

PE 631.745
ISBN: 978-92-846-5000-2
DOI:10.2861/708573
CAT: QA-02-19-215-CS-N